

Energetyka rozproszona w systemach prawnym, podatkowym oraz w świetle internalizacji kosztów zewnętrznych w UE i w Polsce

Paweł Kucharczyk

Konwersatorium „Energetyka przyszłości”
Gliwice, 7 grudnia 2006 r.

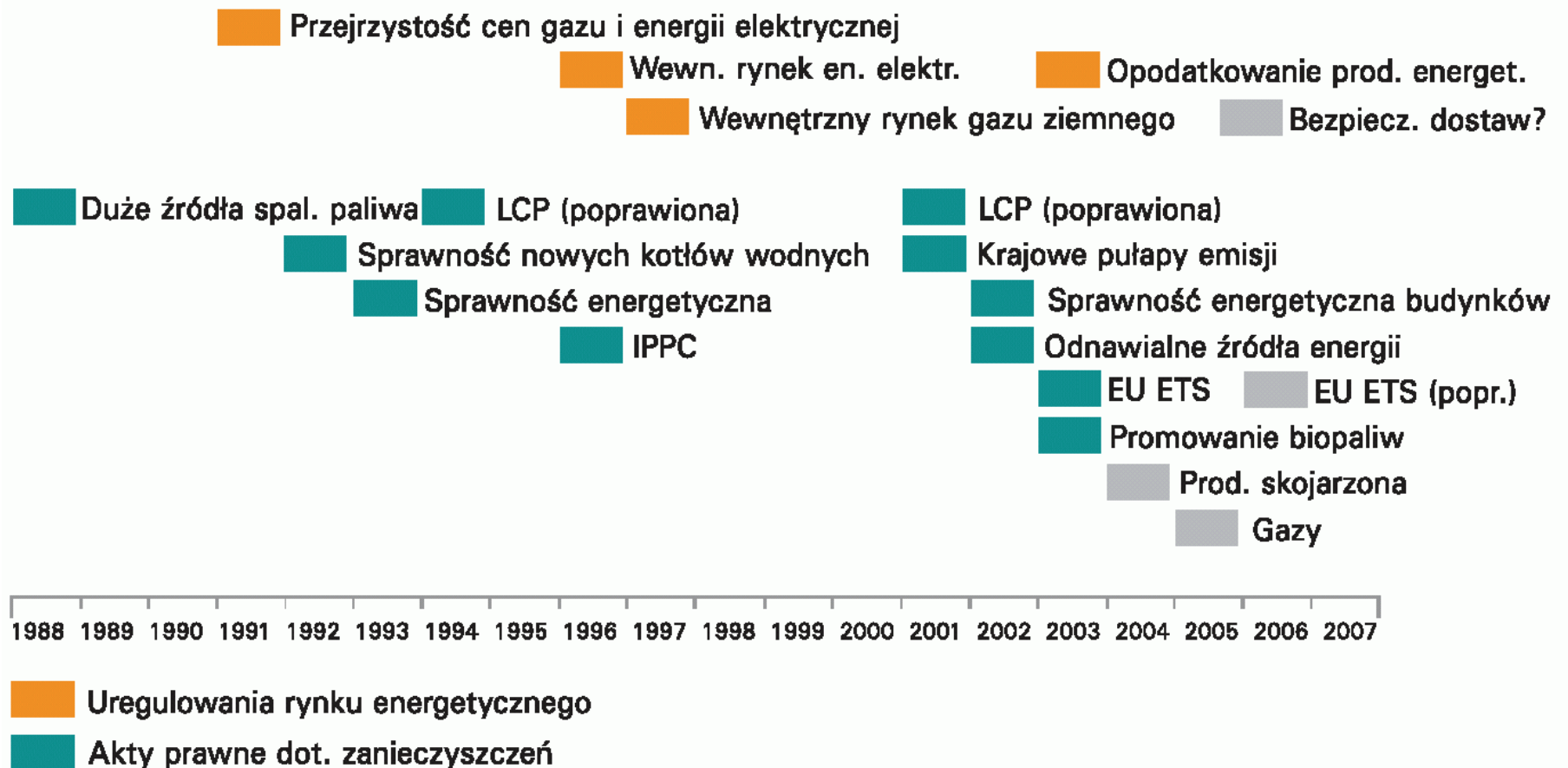

Zakres prezentacji

- Energetyka rozproszona w systemie prawnym UE
- Energetyka rozproszona w świetle internalizacji kosztów zewnętrznych
- Energetyka rozproszona w systemie podatkowym UE

Energetyka rozproszona w systemie prawnym UE

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Council Directive 88/609/EEC of 24 November 1988 on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants
 - Dotyczy instalacji o mocy wejściowej (strumień paliwa) co najmniej 50 MW
- Dyrektywa Rady 90/377/EEG z dnia 29 czerwca 1990 r. dotycząca wspólnotowej procedury w celu poprawy przejrzystości cen gazu i energii elektrycznej dla końcowych odbiorców przemysłowych

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych
 - Zawiera zapis (art. 7, ust. 6): „Gdy jest to właściwe, Państwa Członkowskie wprowadzają ramy prawne (...), że opłaty pobierane za przesył i dystrybucję energii elektrycznej z elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii odpowiadają korzyściom płynącym z poniesienia kosztów przyłączenia takiej elektrowni do sieci. Korzyści takie płyną z bezpośredniego wykorzystania sieci niskonapięciowej.”

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania
 - Dotyczy instalacji o mocy wejściowej (strumień paliwa) co najmniej 50 MW
- Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza
 - Obejmuje emisję zanieczyszczeń powstających w wyniku działalności ludzkiej ze wszystkich źródeł na terytorium Państw Członkowskich i ich wyłącznych stref ekonomicznych

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków
 - Należy uwzględnić techniczne, środowiskowe i ekonomiczne możliwości zastosowania źródeł skojarzonych, w nowych budynkach o łącznej powierzchni użytkowej powyżej 1000m², przed rozpoczęciem ich budowy
- Dyrektywa 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE
- Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE
 - Obejmuje instalacje energetycznego spalania o nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW (z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych), ale jednocześnie nie uniemożliwia utrzymywania lub ustanawiania krajowych systemów handlu, regulujących emisje gazów cieplarnianych pochodzących z innych instalacji

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej
- Directive 2004/8/EC of The European Parliament and of The Council of 11 February 2004 on the promotion of cogeneration based on a useful heat demand in the internal energy market and amending Directive 92/42/EEC
 - Gwarancje pochodzenia energii z kogeneracji, dopuszczenie programów wspierających, zagwarantowanie przesyłu i dystrybucji energii z kogeneracji

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Council Directive 2004/67/EC of 26 April 2004 concerning measures to safeguard security of natural gas supply
- Directive 2005/89/EC of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment
 - Punkt wyjścia do tworzenia usług systemowych dla elektroenergetyki i gazownictwa przy uwzględnieniu koordynacji bezpieczeństwa pracy systemów elektroenergetycznego i gazowego

Prawodawstwo UE dotyczące energetyki

- Directive 2005/89/EC of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment
- Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG

Komunikat Komisji WE w sprawie biomasy

- Plan działania w sprawie biomasy ogłoszony przez Komisję Wspólnot Europejskich (Bruksela, 7 grudnia 2005 r. COM 2005/628 końcowy)
 - określa środki mające na celu promowanie wykorzystania energii z biomasy pochodzącej z drewna, odpadów i roślin uprawnych w ogrzewnictwie, energetyce i transporcie poprzez tworzenie rynkowych zachęt do jej wykorzystywania i usuwanie barier dla rozwoju rynku, ponadto sprzyja dążeniu do celów takich jak:
 - ograniczenie zależności od paliw kopalnych,
 - zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery,
 - pobudzenie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Energetyka rozproszona w świetle internalizacji kosztów zewnętrznych

Internalizacja kosztów zewnętrznych

Koszty zewnętrzne		w euro/MWh
Elektrownia na paliwo gazowe (gazowo-parowa) o sprawności 57,6%	pełny cykl	11,6
	<i>w tym: praca źródła</i>	6,9
Lokalna elektrociepłownia gazowa sprawności ogólnej 85,85 %)	pełny cykl	7,73
	<i>w tym: praca źródła</i>	4,60
Elektrownia zasilana biomasa (odpady leśne- Szwecja)	pełny cykl	2,9
Elektrownia Opole	pełny cykl	37,33
	<i>w tym: praca źródła</i>	27,1

Internalizacja kosztów zewnętrznych. System handlu uprawnieniami do emisji CO₂

- Przydział uprawnień do emisji oparty na podejściu historycznym – według emisji w latach poprzednich
- Podejście produktowe w przydziale uprawnień do emisji – przydział uprawnień na jednostkę energii dostarczonej do odbiorcy końcowego
- Koncepcja brytyjska, sformułowana przez Davida Fleminga – przekazanie zarządzania limitami emisji CO₂ na poziom obywateli

Energetyka rozproszona w systemie podatkowym UE

Problem podatku akcyzowego

- Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej
- Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z dnia 26 lutego 2004 r. z późn. zmianami)

Opodatkowanie energii elektrycznej

Stawki podatku

- Minimalna stawka opodatkowania zgodnie z dyrektywą:
 - zastosowania związane z działalnością gospodarczą: 0,5 EUR/MWh
 - zastosowania nie związane z działalnością gospodarczą: 1 EUR/MWh
- Stawka podatku akcyzowego obowiązująca w Polsce: 20 zł/MWh

Opodatkowanie energii elektrycznej

Moment powstania obowiązku zapłaty

- Moment powstania obowiązku zapłaty zgodnie z dyrektywą:
 - „energia elektryczna i gaz ziemny podlegają podatkom, które stają się wymagalne w momencie dostawy przez dystrybutora lub redystrybutora” (art. 21, ust. 5)
- Moment powstania obowiązku zapłaty zgodnie z prawem obowiązującym w Polsce
 - „w przypadku energii elektrycznej obowiązek podatkowy powstaje z dniem jej wydania” (art. 6, ust. 5)

Opodatkowanie energii elektrycznej

Zużycie na potrzeby własne

- Zgodnie z dyrektywą zużycie na potrzeby własne nie jest opodatkowane:
 - „zużycie produktów energetycznych na terenie zakładu produkującego produkty energetyczne nie jest uważane za zdarzenie powodujące powstanie zobowiązania podatkowego, jeśli zużyciu ulegają produkty energetyczne produkowane na terenie zakładu. (...) W przypadku gdy zużycie następuje na cele nie związane z produkcją produktów energetycznych, (...) wówczas jest to uznawane za zdarzenie powodujące powstanie zobowiązania podatkowego.” (art. 21, ust. 3)

Opodatkowanie energii elektrycznej

Zużycie na potrzeby własne

- W Polsce zużycie na potrzeby własne jest opodatkowane:
 - opodatkowaniu akcyzą podlega sprzedaż wyrobów akcyzowych na terytorium kraju (art. 4, ust. 1)
 - za sprzedaż wyrobów akcyzowych na terytorium kraju uważa się również zużycie wyrobów akcyzowych na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej (art. 4, ust. 2, pkt 9)

Opodatkowanie energii elektrycznej

Zwolnienia z podatku (2003/96/WE)

- Zgodnie z dyrektywą 2003/96/WE Państwa Członkowskie mogą przyznawać zwolnienia między innymi wobec (art. 15):
 - energii elektrycznej pochodzącej z OZE,
 - energii elektr. wytwarzanej z ogniw paliwowych,
 - paliw wykorzystywanych w kogeneracji,
 - energii elektrycznej z kogeneracji pod warunkiem, iż technologia jest „przyjazna dla środowiska”,
 - produktów energetycznych i energii elektrycznej wykorzystywanej do przewozów towarów i osób koleją, metrem, tramwajem, trolejbusem,
 - energii elektrycznej, gazu ziemnego, węgla i paliw stałych wykorzystywanych przez gospodarstwa domowe

Minimalne stawki podatku dla gazu ziemnego (2003/96/WE)

- gaz ziemny do napędu pojazdów: 2,6 EUR/GJ
- gaz ziemny zużywany w silnikach stacjonarnych: 0,3 EUR/GJ
- gaz ziemny zużywany do celów grzewczych: w działalności gospodarczej 0,15 EUR/GJ, w zastosowaniu poza działalnością gospodarczą 0,3 EUR/GJ

Paliwa silnikowe objęte akcyzą Polsce

- Do paliw silnikowych i olejów opałowych w rozumieniu ustawy zalicza się:
 - wyroby wymienione w poz. 1-12 załącznika nr 2 do ustawy;
 - pozostałe wyroby przeznaczone do użycia, oferowane na sprzedaż lub używane jako paliwa silnikowe albo jako dodatki lub domieszki do paliw silnikowych, bez względu na symbol PKWiU i kod CN.
- Stawka akcyzy na paliwa silnikowe wynosi 2.000 zł od 1.000 litrów gotowego wyrobu, (...) a na gaz płynny i metan używany do napędu pojazdów samochodowych 700 zł od 1.000 kilogramów gotowego wyrobu

Pytania

- Czy w Polsce obowiązek opodatkowania podatkiem akcyzowym obejmuje:
 - energię elektryczną wykorzystywaną w procesach technologicznych bez przesyłu siecią, (np. w transporcie kolejowym)?
 - gaz zużywany do napędu silników gazowych układów kogeneracyjnych?